

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: F. Ch., nar. X, bytem X

proti

žalovanému: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě doručené soudu dne 12. 5. 2025 proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2025,
č. j. X o invalidní důchod

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím č. j. X ze dne 13. 2. 2025 žalovaný v rámci prvostupňového řízení zamítl žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“). Žalovaný při rozhodnutí vycházel z posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 27. 1. 2025, dle něhož žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

2. Rozhodnutím žalovaného č. j. X ze dne 4. 4. 2025 byly zamítnuty námitky žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí a toto bylo potvrzeno. Podkladem pro rozhodnutí byl posudek o invaliditě IPZS ze dne 31. 3. 2025, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, v platném znění, žalobce není invalidní podle § 39 odst. 1 zdp, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 30 %. Nejedná se proto o invaliditu. Datum zániku invalidity bylo stanoveno dnem prvoinstančního posouzení, tedy dnem 27. 1. 2025. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles žalobcovy pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1b (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének – s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 10 % až 20 %. Lékař IPZS stanovil míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici daného rozmezí, tedy na 20 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, navýšil tuto hodnotu o 10 % bodů, celkově tak činí 30 % a zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav tak neodpovídá žádnému stupni invalidity. Žalovaný konstatoval, že správné řízení bylo zahájeno na žádost žalobce a předmětem řízení tak je výlučně otázka, zda žalobci vznikl nárok na zvýšení stupně invalidního důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu. Pokud tedy v rámci námitkového řízení dospěl k závěru, že u žalobce nejde o invaliditu, nemůže v tomto řízení rozhodnout o odnětí invalidity podle ust. § 56 zdp., a proto v řízení o námitkách se uplatní pouze právní závěr, že v případě žalobce nebyly shledány skutečnosti odůvodňující zvýšení výše invalidního důchodu dle ust. § 56 odst. 1 písm. e) zdp, jak se žalobce domáhá.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 12. 5. 2025 (datovanou proto zjevně nesprávně dne 7. 6. 2025) se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované. Žalobu odůvodnil tím, že nesouhlasí s rozhodnutím ze dne 4. 4. 2025, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 12. 2. 2025 s tím, že nesplňuje podmínky pro invaliditu 1. stupně. S rozhodnutím nesouhlasí, neboť jeho zdravotní stav se naopak zhoršuje, posudek ze dne 31. 3. 2025 je chybný, jeho léčba nadále probíhá, čeká na operaci nohy, vše je ve zprávách, jež posudkový lékař bohužel nečetl. Navrhl proto, aby byl jeho zdravotní stav znovu posouzen a žádá, aby mu byl poskytnut alespoň 1. stupeň invalidity, byť žádal o 2. stupeň.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

4. Žalovaný dne 10. 6. 2025 ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že shromážděné podklady pro invaliditu vyššího stupně nesvědčily, neboť závěr o neexistenci invalidity vyplývá z posudku Institutu z 2. 4. 2025, předmět řízení však tvořila žádost o zvýšení invalidního důchodu, potažmo její zamítnutí. Zkonstatované dominantní postižení (srovnatelně) na úrovni funkčního postižení „Dorzopatie a spondylopatie – Bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének – s lehkým funkčním postižením,“ (bod 1b oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.) posudková lékařka Institutu evidentně ozřejmila, jeho tíži zároveň zdůraznila volbou horní hranice rozpětí zvolené položky, přičemž procentní bonifikaci určené rozhodující příčiny) úbytku zkoumané schopnosti navíc současně navýšil (vzhledem k aktivaci § 3 odst. 2 uvedeného prováděcího předpisu) právě se zřetelem k výraznějšímu vlivu dominantního postižení na žalobcovo pracovní uplatnění o celých 10 % (ve světle § 3 odst. 3 vyhlášky tudíž o maximum možného). Shledané předchozí posudkové nadhodnocení reprezentuje pak jistě dostatečně aprobovanou okolnost ospravedlňující změnu či zánik invalidity prve uznané. Klíčovou roli tu sehrály zdokladované poruchy. Je vhodné připamatovat direktivu § 39 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění, tj., že se při určování poklesu pracovního potenciálu vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření. Ergo ve prospěch nárokovaného postupu by musely hovořit medicínské nálezy. Žalovaný má proto za prokázané, že objektivizovaná funkční omezení nesplňovala hlediska invalidizace druhého, popř. třetího stupně, žaloba proto není důvodná.

IV.

Posouzení věci soudem

5. V dané věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

V.

Rozhodnutí soudu

7. Žaloba není důvodná.
8. K námitce žalobce, že jeho zdravotní stav a s tím související pokles pracovní schopnosti byl ve správních řízeních nesprávně posouzen, není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem, a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítali to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).

11. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 15. 10. 2025 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, jemuž žalobce nebyl přítomen, neboť dokumentace byla dostačující. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %. Doba platnosti (lhůta KLP): trvale, vznik: 13. 7. 2023 trvá. Komise uvedla, že rozhodujícím zdravotním postižením je chronický vertebrogenní algický syndrom bederní páteře, stp. mikrodisketomie hernie disku L5/S1 (2005), polyneuropatie DKK v.s. toxometabolické etiologie, stp. luxaci ramene vlevo s omezením hybnosti, stav po sečném poranění IV. a V. prstu pravé ruky. Ostatním zdravotním postižením je syndrom závislosti na alkoholu na terénu akcentovaných histrionských a narcistických osobnostních rysů se sklonem k heteroagresi, posuzován byl jako autoelektrikář. PK MPSV je v souladu s posudkovým hodnocením IPZS, ale není v souladu s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobce jedná o středně těžké funkční postižení, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 40 % podle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Na horní hranici taxace hodnoceno s ohledem na všechna postižení zdravotního stavu a také na povolání. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, oddílu, položky 1d, neboť se nejedná o těžké funkční postižení, těžké postižení více úseků páteře s trvalými projevy kořenového dráždění, trvalým funkčně významným neurologickým nálezem, s těžkým poškozením nervů, závažné parézy, svalové atrofie, poruchy hybnosti končetin, závažné poruchy funkce svěřačů, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, některé denní aktivity značně omezeny. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhl. č. 359/2009 Sb. Není ani důvod pro použití § 4 odst. 1 citované vyhlášky. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 40 %. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobce schopen práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

- břemena, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách. Schopen lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj, v příznivém klimatu. Schopen práce s dodržением výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zdp, šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 zdp. Datum vzniku 13. 7. 2023 – trvá, stanovena platnost trvale vzhledem k charakteru postižení.
12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
 13. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
 14. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10procentních bodů.
 15. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž byly zamítnuty jeho námitky žalobce proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 13. 2. 2025, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o zvýšení stupně invalidního důchodu, jenž žalobci náležel pro invaliditu prvního stupně s odůvodněním, že mu i nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť ke zvýšení stupně invalidity, jak vyplývá z posouzení IPZS, nedošlo. V námitkovém řízení žalovaný dospěl na základě posouzení IPZS k odlišnému závěru, a to že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak žalobce není invalidní podle ust. § 39 odst. 1 zdp., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %. Námitky žalobce byly proto zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno za situace, kdy předmětem námitkového řízení byla výhradně otázka, zda žalobci vznikl nárok na zvýšení stupně invalidního důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu, a proto nemohlo být v rámci námitkového řízení rozhodnuto o odnětí invalidity.

16. Z posudku PK MPSV vypracovaného v rámci soudního řízení však vyplývá, že k zániku invalidity žalobce nedošlo, tento je i nadále (ode dne 13. 7. 2023) invalidní dle § 39 odst. 1 zdp. pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp., neboť pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil nejméně 35 %, nedosahoval však více než 49 %.
17. Z uvedeného vyplývá, že žalobcovy výhrady k posouzení poklesu jeho pracovní schopnosti v rámci námitkového řízení byly důvodné. Soud přesto nepřistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2025 pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si sice neopatřila v námitkovém řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, tedy, že žalobce nedošlo k zániku invalidity žalobce, naopak, že tento je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně (v souladu s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, jež žalobce napadl námitkami), avšak za situace, kdy žalovaná potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, zůstává nadále v platnosti prvostupňové rozhodnutí, z něhož vyplývá, že žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. Z tohoto důvodu rozhodnutí vydané v námitkovém řízení odpovídá stupni invalidity žalobce zjištěnému nejen v rámci prvostupňového správního řízení, ale i stupni invalidity zjištěném v rámci soudního řízení.
18. Žalovaný proto ne zahájí řízení o odnětí invalidity podle ust. § 56 zdp., k čemuž by přistoupil v případě, že by v soudním řízení nebyly vyvráceny posudkové závěry učiněné v rámci námitkového řízení, ale bude vycházet ze zjištění, že žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to trvale. Právním názorem soudu je žalovaný vázán, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Procesně úspěšné žalované však nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, a z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 5. 12. 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.